

Onsdagen den 5 oktober

Kl. 09.00

*Anmälan om nya stats-
råd m.m.*

1 § Upplästes och lades till handlingarna följande från valprovsnämnden inkomna

Berättelse om granskning av bevis för riksdagsledamöter och ersättare för riksdagsledamöter

Till valprovsnämnden har från riksskatteverket inkommit bevis om att Sonia Karlsson (s), Motala, utsetts till ny ledamot av riksdagen fr. o. m. den 4 oktober 1988 sedan Christer Nilsson (s), Norrköping, avsagt sig sitt uppdrag som riksdagsledamot. Till ersättare har i detta fall utsetts Christer Häll, Åby, Marita Svensson, Linköping, Lars Rasch, Åtvidaberg, Margareth Wiklund, Kisa, Lars Leander, Grytgöl, Lena Johansson, Österbymo, och Lars Stjernkvist, Norrköping (alla s).

Vidare har inkommit bevis om att Ulf Melin (m), Värnamo, utsetts till ny ledamot av riksdagen fr. o. m. den 4 oktober 1988 sedan Per-Anders Johansson (m), Tranås, avsagt sig sitt uppdrag som riksdagsledamot. Till ersättare har i detta fall utsetts Birgitta Sjöberg, Huskvarna, och Inga Christensen, Skillingaryd (båda m).

Valprovsnämnden har denna dag granskat bevisen och därvid funnit att de blivit utfärdade i enlighet med 15 kap. 1 § vallagen.

Stockholm den 4 oktober 1988

Bengt Hult

/Sven-Georg Grahn

2 § Anmälan om nya statsråd m.m.

Upplästes följande från statsministern inkomna skrivelse:

Till riksdagen

Jag har i dag med verkan fr. o. m. denna dag entledigt mig själv som chef för justitie- och industridepartementen.

Jag har vidare med verkan fr. o. m. denna dag entledigt statsrådet och chefen för bostadsdepartementet Hans Gustafsson samt statsrådet och chefen för civildepartementet Bo Holmberg.

Statsrådet Ulf Lönnqvist har med verkan fr. o. m. denna dag förordnats som chef för bostadsdepartementet och statsrådet Bengt K Å Johansson också med verkan fr. o. m. denna dag som chef för civildepartementet.

Som statsråd och chef för justitiedepartementet har jag med verkan fr. o. m. denna dag förordnat Laila Freivalds och som statsråd och chef för

Prot. 1988/89:3
5 oktober 1988

Anmälan om valberedningens presidium

Val av ledamöter och suppleanter i konstitutionsutskottet

industridepartementet också med verkan fr. o. m. denna dag Ivar Nordberg.
Som statsråd har jag med verkan fr. o. m. denna dag förordnat Odd Engström och Margot Wallström.
Stockholm den 4 oktober 1988
Ingvar Carlsson

Skrivelsen lades till handlingarna.

Talmannen anmälde att *Hans Gustafsson* (s) och *Bo Holmberg* (s) återtagit sina platser som riksdagsledamöter, varigenom *Ethel Duvskogs* och *Barbro Nilssons* tjänstgöring som ersättare upphört.

Talmannen anmälde vidare att *Björn Ericson* (s) fr. o. m. denna dag skulle tjänstgöra som ersättare för *Ivar Nordberg* under tid denne är statsråd.

3 § Anmälan om valberedningens presidium

Talmannen anmälde att valberedningen vid sitt konstituerande sammanträde den 3 oktober till ordförande utsett *Stig Alemyr* (s) och till vice ordförande *Lars Tobisson* (m).

4 § Val av ledamöter och suppleanter i konstitutionsutskottet

Anf. 1 STIG ALEMYR (s):

Herr talman! Valberedningen har enhälligt beslutat godkänna gemensamma listor för val av ledamöter och suppleanter i konstitutionsutskottet.

I egenskap av ordförande i valberedningen ber jag att till herr talmannen få överlämna dessa listor.

Härefter företogs val av 15 ledamöter och 15 suppleanter i konstitutionsutskottet.

De av *Stig Alemyr* för dessa val avlämnade gemensamma listorna upplästes av talmannen och godkändes av kammaren, varvid befanns att följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits på resp. listor, utsetts till

ledamöter i konstitutionsutskottet

Olle Svensson (s)

Catarina Rönnung (s)

Anders Björck (m)

Kurt Ove Johansson (s)

Birgit Friggebo (fp)

tredje vice talman *Bertil Fiskesjö* (c)

Sture Thun (s)

Hans Nyhage (m)

Sören Lekberg (s)
Anita Modin (s)
Torgny Larsson (s)
Elisabeth Fleetwood (m)
Ylva Annerstedt (fp)
Bengt Kindbom (c)
Bo Hammar (vpk)

suppleanter i konstitutionsutskottet

Ulla Pettersson (s)
Rosa-Lill Wählstedt (s)
Stig Bertilsson (m)
Per Olof Håkansson (s)
Ingela Mårtensson (fp)
Birger Andersson (c)
Lahja Exner (s)
Birger Hagård (m)
Stig Gustafsson (s)
Mona Sahlin (s)
Margareta Winberg (s)
Beatrice Ask (m)
Lars Sundin (fp)
Rosa Östh (c)
Rolf L Nilson (vpk)

Talmannen kallade konstitutionsutskottet till konstituerande sammanträde denna dag kl. 09.30.

5 § Föredrogs och hänvisades

Propositionerna

1988/89:1 till konstitutionsutskottet

1988/89:2 till justitieutskottet

1988/89:3 till socialutskottet

1988/89:4 till utbildningsutskottet

1988/89:5 till socialutskottet

1988/89:6 till trafikutskottet

1988/89:8 till lagutskottet

Skrivelsen

1988/89:7 till skatteutskottet

6 § Föredrogs och hänvisades

Förslag

1988/89:7 till socialutskottet

Meddelande om sammanträdestider

Meddelande om interpellationer

Anf. 2 TALMANNEN:

På bänkarna har delats ut en ny sammanträdesplan avseende tiden den 5 oktober – den 11 november 1988. Av denna framgår bl. a. att det i morgon blir ett arbetsplenium kl. 11.30 för behandling av konstitutionsutskottets betänkande om utökat antal ledamöter i riksdagens utskott. Detta betänkande väntas kunna bordläggas kl. 18.00 i eftermiddag.

8 § Anmäldes och bordlades

Proposition

1988/89:10 om särskilda åtgärder med anledning av algblooming och säldöd

9 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställts

den 3 oktober

1988/89:2 av *Hadar Cars* (fp) till miljö- och energiministern om åtgärder för att stärka det internationella miljösamarbetet:

Sveriges riksdag kan inte ensam besluta om hur god eller dålig miljö Sverige skall ha. Det bestäms i stor utsträckning av vår omvärld. Inte ens om alla föroreningsutsläpp i Sverige upphörde kunde vi vara säkra på att svensk miljö varaktigt skulle komma på bättringsvägen.

Denna situation beror på den stora ofrivilliga import av luft- och vattenföroreningar som med vindar och havsströmmar förs in över landets gränser. De stora "exportörerna" av föroreningar till Sverige återfinns på den europeiska kontinenten.

Den viktigaste vägen i dag att nå miljöförbättringar i Sverige är att verka internationellt och, inte minst, i Europa.

Sverige har goda möjligheter att påverka Västeuropas miljöpolitik genom ett kraftfullt närmande till den Europeiska gemenskapen, EG.

Inom EG har sedan 1972 en gemensam miljöpolitik successivt formats genom de aktionsprogram som medlemsstaterna antagit. Det nu gällande är det fjärde i ordningen och avser tiden 1987–1992.

Regelkomplexet på miljöområdet inom EG blir således alltmer omfattande.

En genomgång av EG:s miljöpolitik visar att den principiellt inte skiljer sig från Sveriges. Däremot finns det betydande skillnader i måluppfyllelse. Det svenska miljöarbetet har på många områden nått längre av väsentligen två skäl:

- det började tidigare och
- Sverige har som liten nation enklare processer för beslut och genomförande.

Inom EG har miljöpolitiken fått ökad tyngd under senare år. Dels beror det på en växande miljöopinion både bland allmänheten och bland politiker, dels beror det på att miljöpolitiken inte längre behöver bli den minsta gemensamma nämnarens politik. Det är numera möjligt för ett medlemsland att uppställa strängare miljökrav än vad EG som helhet gör.

Åtminstone några EG-länder bedriver en miljöpolitik i nivå med Sveriges. Särskilt kan nämnas Förbundsrepubliken Tyskland, Nederländerna och Danmark. Det finns alltså länder inom EG att "luta sig mot" i ett aktivt internationellt miljöarbete.

Det råder en stor uppslutning i Sveriges riksdag kring önskvärdheten av ett närmande till EG. Två partier har dock anmält en annan uppfattning, nämligen vänsterpartiet kommunisterna (vpk) och miljöpartiet de gröna (mp). Dessa partier har deklarerat att de är tveksamma till eller aktivt kommer att motarbeta ett deltagande i det västeuropeiska samarbetet.

Om vi i Sverige sökte avskilja oss från utvecklingen i Europa skulle vi, enligt min uppfattning, helt frånhända oss möjligheten att på det mest effektiva sättet påverka vår egen miljö.

Genom aktivt deltagande i utvecklingen av EG:s miljöpolitik skulle Sverige dessutom förstärka sina förutsättningar att påverka också den andra stora exportören av föroreningar till Sverige, nämligen Östeuropa.

En annan viktig förutsättning för att målet om god miljö i vårt land skall nås är att den svenska ekonomin utvecklas. Då kommer industrins produktionsprocesser och produkter att kunna ändras så att den sammantagna miljöpåverkan blir liten. I en stagnerande ekonomi saknas den dynamik som behövs.

Till denna slutsats kom också Världskommissionen för miljö och utveckling ("Brundtlandkommissionen"). Kommissionen använde begreppet bärkraftig utveckling ("sustainable development").

Kommissionen menade att det behövs en tillväxt i ekonomin men också att tillväxtens innehåll behöver förändras. Vi måste lära oss att producera mera med mindre resurser ("producing more with less").

Ett annat budskap i kommissionens rapport var att det krävs förändringar i den politik som förs av internationella organisationer som GATT, UNCTAD, Världsbanken, Internationella valutafonden, WHO och FAO.

Min fråga till ministern är:

Vilka initiativ vill regeringen ta för att stärka det internationella miljöarbetet med särskild tonvikt på samarbete i Europa?

den 4 oktober

1988/89:3 av *Karin Söder* (c) till utrikesministern om vissa minoriteters situation i Rumänien:

Under flera år har pågått ett förtryck av den ungerska och tyska minoriteten i Rumänien. I Rumänien bor ca 2 miljoner ungrare och ca 250 000 tyskar i framför allt Transsylvanien.

Rumäniens president Ceaușescu har nu påbörjat ett program för kollektivisering av jordbruket. Det innebär att 7 000 av Rumäniens totalt 13 000

byar kommer att rivas. Det kommer att drabba landsbygdsbefolkningen hårt och då inte minst de ungerska och tyska minoriteterna.

Grävmaskinerna står redo att riva hundratusentals hem. Människorna tvingas lämna sin hembygd och flytta till s. k. jordbrukscentra. Detta är en omvälvning som kommer att helt förändra minoriteternas kulturella, ekonomiska och sociala livsmönster.

Det är i år 40 år sedan FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna antogs. Den rumänska regeringens åtgärder strider på flera punkter mot deklarationen:

Envar har rätt att äga egendom såväl ensam som i förening med andra. Ingen må godtyckligt berövas sin egendom. (Artikel 17)

Ingen må utsättas för godtyckliga ingripanden i fråga om privatliv, familj, hem eller korrespondens, ej heller angrepp på heder och anseende. Envar har rätt till lagens skydd mot sådana ingripanden eller angrepp. (Artikel 12)

Envar har rätt att inom varje stats gränser fritt förflytta sig och välja sin vistelseort. Envar har rätt att lämna varje land, inbegripet sitt eget, och att återvända till sitt eget land. (Artikel 13)

Envar har rätt till arbete, till fritt val av sysselsättning, till rättvisa och tillfredsställande arbetsförhållanden och till skydd mot arbetslöshet. (Artikel 23)

Sverige kan inte stillatigande åse de övergrepp som sker mot landsbygdsbefolkningen i Rumänien. Jag vill därför fråga utrikesminister Sten Andersson:

Vilka åtgärder avser den svenska regeringen att vidta för att söka förhindra de omänskliga och mot FN-stadgan allvarligt stridande övergreppen mot vissa grupper av människor i Rumänien?

1988/89:4 av *Elver Jonsson* (fp) till justitieministern om åtgärder för att sänka promillegränserna för bilförare:

Årligen omkommer ca 700 svenskar i trafiken. I syfte att nedbringa detta tal bedrivs ett omfattande trafiksäkerhetsarbete. Detta sker på en rad olika sätt. Ett särskilt viktigt inslag i trafiksäkerhetsarbetet är strävan att påverka trafikanternas beteenden och särskilt deras förhållande till alkohol i trafiken.

Av det totala antalet dödsolyckor har i dag cirka en tredjedel samband med alkoholförtäring. Detta är självfallet en oacceptabelt hög siffra.

Sverige var på 40-talet ett av de första länderna i världen att införa promillegränser, och på 70-talet inleddes rutinmässiga alkoholtester på bilförare. Det är nu dags att gå vidare.

Folkpartiets krav är att promillegränsen skall sättas till den lägsta möjliga med hänsyn till rättssäkerheten. Landets motororganisationer framförde i våras genom den s. k. bilriksdagen motsvarande krav. Företrädare för regeringen har i valrörelsen uttalat sympati för sådana åtgärder. Enligt färska opinionsmätningar är en stor majoritet av svenska folket för en s. k. nollgräns.

Att sätta en principiell nollgräns vore den ur trafiksäkerhetssynpunkt mest genomgripande åtgärden som för närvarande kan vidtas.

Jag vill därför fråga justitieministern:

Är regeringen beredd att vidta snabba åtgärder för att radikalt sänka promillegränserna och därmed öka trafiksäkerheten för alla trafikanter?

1988/89:5 av *Ivar Franzén* (c) till bostadsministern om den kommunala beslutanderätten i fråga om slutlig förvaring av utbränt kärnbränsle:

Enligt kärntekniklagen är varje reaktorinnehavare ålagd att upprätta eller låta upprätta ett program för den allsidiga forsknings- och utvecklingsverksamheten och de övriga åtgärder som behövs. Motivet för detta är nödvändigheten av att det kärnavfall som uppkommer i verksamheten skall kunna hanteras och slutförvaras på ett säkert sätt och för att anläggningen skall kunna avvecklas och rivas utan risk för säkerheten. Forskningsprogrammet skall avse en period av minst sex år och skall med början år 1986 vart tredje år granskas och utvärderas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Statens kärnbränslenämnd (SKN) har till uppgift att övervaka genomförandet av det program för hantering av använt kärnbränsle och avveckling av kärntekniska anläggningar varom stadgas i kärntekniklagen.

Regeringen har vid beslut i november 1987 fastställt kärnkraftföretagens förslag till forskningsprogram kring hanteringen av det använda kärnbränslet. Regeringen uttalade bl. a. i samband därmed att de synpunkter som statens kärnbränslenämnd (SKN) framfört i sitt yttrande skall "så långt som möjligt beaktas".

Statens kärnbränslenämnd (SKN) har nyligen i särskild informationsskrift redovisat de synpunkter på forskningsprogrammet som inför beslutet framfördes till regeringen. SKN tar i denna skrift upp frågan om val av plats för slutförvaret resp. formerna för finansieringen vid hanteringen av kärnkraftens avfall.

Beträffande slutförvaret anser SKN att kraftföretagen bör göra en förteckning över lämpliga platser före 1989 med tanke på de krav plan- och bygglagstiftningen ställer på kommunerna att planera sina markområden. SKN anser att markområden lämpliga för slutförvar av utbränt kärnbränsle måste tas med i planeringen och reserveras i resp. kommuns översiktsplan.

SKN förutsätter vidare att det kommunala vetot inskränks så att en kommun inte kan förhindra en lokalisering av ett slutförvar.

Centerpartiets inställning till utnyttjande av kärnkraften är väl känd. Enligt vår mening borde inte kärnkraft utnyttjas med hänsyn till de risker detta innebär för människor och miljö. En politisk majoritet har emellertid genomdrivit användning av kärnkraft utan att bl. a. frågan om hanteringen av det utbrända kärnbränslet har varit löst. Samtidigt kan dagens beslutsfattare inte vältra över ansvaret för detta problem på kommande generationer. De som pläderat för och genomdrivit beslutet om utnyttjande av kärnkraft för civil energiproduktion har ett särskilt moraliskt ansvar att se till att det avfall som produceras inom landet också kan förvaras på ett betryggande sätt inom landet. Detta kräver att man på frivillig och demokratisk väg kan övertyga de kommuner och de kommuninnevånare inom vars område ett slutförvar är aktuellt.

Meddelande om frågor

Kärnkraftsföretagen vill inte nu lämna en förteckning över aktuella platser. Nuvarande planering förutsätter dock ett ställningstagande till val av metod och plats omkring år 2000. Byggnadsarbetena beräknas påbörjas cirka år 2010 och verksamheten i ett slutförvar påbörjas år 2020. Slutförvaret planeras förslutas omkring år 2060.

Bara denna planeringshorisont visar orimligheten i användningen av kärnkraft. Det enda vi kan vara säkra på är att den föreställning vi nu har om hur vi skall förvara avfallet sannolikt kommer att vara irrelevant år 2060. Med vilken säkerhet hade man 1920 kunnat säga att en viss teknisk lösning skulle vara giltig 1990?

Med hänvisning till vad som ovan anförts vill jag fråga bostadsministern:

Är regeringen beredd att ta sådana initiativ att berörda kommuner i sina översiktsplaner tvingas reservera markområden lämpliga för slutförvar av utbränt kärnbränsle?

Avser regeringen föreslå förändringar i naturresurslagen innebärande att den kommunala vetorätten inskränks vid beslut om lokalisering av anläggning för slutförvar av utbränt kärnbränsle?

10 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 3 oktober

1988/89:7 av *Lennart Brunander* (c) till försvarsministern om upphandlingen av uniformer till försvaret:

Att den svenske soldaten skall ha en uniform som är tillverkad i Sverige är en självklarhet för de flesta svenskar, dock inte för dem som sköter upphandlingen vid försvarets materielverk, FMV. Vad den socialdemokratiska regeringen tycker vet vi inte, eftersom försvarsministern hittills inte svarat på den frågan.

FMV har intresserat de svenska företagen att engagera sig i utvecklingsarbetet med tyget till den nya uniformen, underförstått att när det blev tid för att göra en upphandling så skulle detta räknas de svenska företagen till godo. Utvecklingsarbetet har pågått i många år och kostat företagen stora ekonomiska insatser. De svenska företagens tekniska kunnande har varit nödvändigt för att nå det resultat som försvaret önskade. Det är inte ett tyg vilket som helst som tagits fram, utan det är en tekniskt mycket kvalificerad produkt. Inför upphandlingen har FMV till konkurrentföretag skickat prover på det tyg som de svenska företagen utvecklat, ett enligt mitt synsätt fullständigt felaktigt tillvägagångssätt.

Tyg har beställts dels i Sverige, dels i annat land. Detta måste, som jag ser det, uppfattas så att FMV inför kommande större beställningar vill känna sig för. Till detta kommer att beställning om tillverkning av uniformerna lades ut så sent som förra veckan. Detta gjordes på ett sätt så att tillverkningen i sin helhet kommer att ske utanför landets gränser.

Jag tycker att det som skett är otillfredsställande. För framtida beställningar måste regeringen agera så att de svenska företag som gjort arbetet med utveckling av det nya tyget blir riktigt behandlade. Av beredskaps- och säkerhetsskäl för den svenske soldaten bör de nya uniformerna i fortsättning- en beställas och tillverkas i Sverige.

Med hänvisning till det anförda vill jag ställa följande fråga till försvarsministern:

Vilka åtgärder avser försvarsministern att vidta för att den fortsatta utvecklingen och tillverkningen av den nya uniformen till försvaret kommer att ske i Sverige?

1988/89:8 av *Maria Leissner* (fp) till statsrådet Lena Hjelm-Wallén om ett särskilt biståndsanslag för miljö, markvård och energi:

I våras avslag riksdagens majoritet (s och vpk) motionskrav från bl. a. folkpartiet om inrättande av ett särskilt biståndsanslag för miljö, markvård och energi. I Svenska naturskyddsföreningens enkät inför valet gav dock socialdemokraterna uttryck för motsatt uppfattning – att ett sådant anslag bör inrättas. Mot den bakgrunden krävs ett förtydligande av regeringens inställning.

Jag vill därför fråga biståndsministern:

Avser regeringen att ta initiativ till ett återinförande av den särskilda anslagsposten för miljö, markvård och energi inom svenskt u-landsbistånd?

1988/89:9 av *Bengt Westerberg* (fp) till statsrådet Bengt Lindqvist om ändrade direktiv till handikapputredningen:

Regeringen beslöt i mitten av september att en handikapputredning skall tillsättas. Denna utredning skall enligt regeringen följa de direktiv om finansiering av förslag som utfärdades 1984 (dir. 1984:5). Det innebär att förslag om utgiftsökningar skall finansieras genom ”konkreta förslag till rationaliseringar eller omprövningar som innebär besparingar inom utredningens område eller närliggande områden. Förslagen skall således kunna genomföras med oförändrade eller minskade resurser.” Detta sker trots att statsministern och finansministern i valrörelsen meddelat att de reformer socialdemokraterna hade föreslagit inte behövde finansieras.

På handikappområdet intar alltså regeringen rakt motsatt ståndpunkt. Reformerna för de handikappade skall tydligen finansieras genom motsvarande neddragningar för de handikappade. Det är en orimlig ordning.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga statsrådet Lindqvist:

Avser regeringen att ändra direktiven till handikapputredningen så att den kan föreslå reformer som totalt sett ökar kostnaden för handikappolitiken och närliggande områden?

Prot. 1988/89:3
5 oktober 1988

1988/89:10 av *Birgit Friggebo* (fp) till justitieministern om reorganisation av SÄPO-kommittén:

Meddelande om frågor

En av de tidigare justitieministrarna har antytt att SÄPO-kommittén skall reorganiseras efter valet.

Jag vill därför fråga justitieministern om och när Carl Lidbom skall ersättas som ordförande i SÄPO-kommittén.

1988/89:11 av *Birgit Friggebo* (fp) till bostadsministern om bostadsproduktionen:

År 1982 påbörjades byggandet av 41 929 bostäder i Sverige. I 1982 års val lovade socialdemokraterna att byggandet skulle ökas med 5 000 bostäder per år, dvs. det skulle byggas ca 47 000 lägenheter per år. Facit är följande:

Påbörjade lägenheter

1983	37 776
1984	34 068
1985	27 539
1986	30 705
1987	39 296

Jag vill ställa följande fråga till bostadsministern:

När skall vallöftet från 1982 uppfyllas?

1988/89:12 av *Lars Ernestam* (fp) till miljö- och energiministern om en naturvårdsgräns för storskaligt jordbruk längs fjällkedjan:

Den 14 juni i år avslög regeringen en framställan från Svenska naturskyddsföreningen om införande av en naturvårdsgräns för storskaligt skogsbruk längs fjällkedjan till skydd för värdefulla fjällnära barrskogar. I Svenska naturskyddsföreningens enkät inför valet gav socialdemokraterna uttryck för motsatt uppfattning. Partiet sade där ja till en naturvårdsgräns. Det är angeläget att regeringen nu klarlägger sin uppfattning.

Jag vill därför fråga miljöministern:

Avser regeringen att ta några initiativ för att införa en naturvårdsgräns för storskaligt skogsbruk längs fjällkedjan?

1988/89:13 av *Bengt Harding Olson* (fp) till justitieministern om regeringens förslag till lag om företagshemligheter:

Regeringens förslag till lag om företagshemligheter, den s. k. lex Bratt, har utsatts för en mycket omfattande och intensiv kritik. Därefter har tv tidigare justitieministrar uttalat att lagförslaget kan behöva ändras.

Det är emellertid oklart vilka konkreta tågar den nytillträdde tredje justitieministern verkligen kommer att vidtaga.

Min fr ga är därför:

Avser justitieministern att terkalla förslaget till lag om företagshemligheter?

1988/89:14 av *Stina Gustavsson* (c) till försvarsministern om överbefälhavarens förslag Försvarsmaktsutredning -88:

Prot. 1988/89:3
5 oktober 1988

Meddelande om frågor

I det av överbefälhavaren framlagda förslaget Försvarsmaktsutredning -88 föreslås nedläggning av ett antal regementen, bl. a. skulle I 11 i Växjö läggas ner 1989.

I 11 och dess försvarsområdesstab har i dag ansvar för försvaret i hela Kronobergs och Kalmar län. Regimentet har med sitt strategiska läge kort väg till Öland, Kalmarmarkusten, Blekingekusten och krigsflygplatser i södra Sverige. Därtill har regimentet under senare år genomgått rejäl upprustning varför investeringsbehovet är mycket lågt.

Enligt uppgifter i massmedia bejaktar försvarsministern förslaget om nedläggning av regementen och anser förslaget väl genomarbetat av ÖB och hans stab.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga försvarsministern:

Avser försvarsministern att bereda förslaget från överbefälhavaren så att hänsyn tas till de regionalpolitiska och operativa aspekter som kan läggas på försvaret?

den 4 oktober

1988/89:15 av *Margaretha af Ugglas* (m) till utrikesministern om bevakningen av de mänskliga rättigheterna i Rumänien:

Den ungerska minoriteten i Rumänien utsätts i dessa dagar för övergrepp som saknar motsvarighet i efterkrigstidens Europa.

Människor rycks upp från sina hem och tvingas att lämna byar och gårdar för att sammanföras i stora bostadsområden, s. k. jordbruksindustriella centra. Ett helt folks identitet och samhörighet hotas att slås sönder.

Det som sker är ett brott mot FN-stadgan och mot konventionen för mänskliga rättigheter.

Jag vill i anledning härav fråga utrikesministern:

Är regeringen beredd att ta upp situationen för den ungerska minoriteten i Rumänien vid ESK-konferensen i Wien och i FN, samt verka för att en särskild rapportör tillsätts inom FN:s ram för att bevaka situationen för de mänskliga rättigheterna i Rumänien?

1988/89:16 av *Marianne Andersson* (c) till statsrådet Georg Andersson om väntetiderna för asylsökande:

De långa väntetiderna för asylsökande är oacceptabla. Även om vi i framtiden lyckas förkorta väntetiderna finns det en grupp som nu har varit länge i Sverige, i flera fall upp till tre år, utan att få besked. Många chilensare tillhör denna s. k. klämgrupp. Som exempel på bristerna i mottagningen kan nämnas Göteborg där man fått vänta åtta månader innan man ens fått sitt första telefonsamtal från polisen. Enligt 31 § utlänningsförordningen kan humanitära skäl utgöra grund för att ge positiva besked i dessa fall.

Jag vill därför fråga invandrarministern:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för de flyktingar som befinner sig i den s. k. klämgruppen och varför utnyttjar inte regeringen de möjligheter som lagstiftningen om humanitära skäl ger?

1988/89:17 av *Karl-Gösta Svenson* (m) till försvarsministern om örlogsfartygsproduktionen:

Enligt ÖB:s programplan och FU 88 är resurserna för materielanskaffning ytterst begränsade. Försvarsindustrins villkor kommer att drastiskt försämrats. Karlskronavarvets framtid som producent av nya marina örlogsfartyg är därmed i allvarlig fara. Kompetens förloras.

Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att förhindra en utarmning av svensk försvarsindustri vad avser örlogsfartygsproduktion?

1988/89:18 av *Jan Jennehag* (vpk) till statsrådet Georg Andersson om de politiska flyktingarna från Chile:

Situationen i Chile kännetecknas fortfarande av massivt förtryck och förföljelse av opponenter mot regimen. Många människor som flytt från Chile och söker en fristad i Sverige får inte någon sådan. Till synes helt uppenbara fall av politiska flyktingar tvingas återvända till Chile. Andelen sådana fall verkar öka.

Att nuvarande praxis syftar till att statuera exempel så att antalet flyktingar från Chile skall minska stämmer inte med invandrarministerns tidigare uttalanden.

Mot bakgrund av ovanstående frågar jag:

Vilka åtgärder planerar invandrarministern för att säkra möjligheterna för oppositionella från Chile att finna en fristad i Sverige?

1988/89:19 av *Viola Claesson* (vpk) till miljö- och energiministern om skydd för Bratteforsåns dalgång:

Bratteforsån och dess dalgång i Bohuslän har klassats som riksintressant naturområde som behöver skydd mot exploatering. Det omstridda motorvägsprojektet på E 6 kommer att rubba områdets unika ekosystem om vägbyggnadsplanerna inte ändras i tid.

Jag vill fråga statsrådet om regeringen, med hänvisning till de miljöskador som uppstår om motorvägsbyggnationen fortskrider, tänker ingripa för att rädda Bratteforsåns unika naturvärden.

1988/89:20 av *Rolf L Nilson* (vpk) till utbildningsministern om den marin-ekologiska forskningen vid universitetet i Lund:

Under sommaren har stor uppmärksamhet riktats mot miljöproblemen kring den skånska kusten. Den 4 september demonstrerade ca 10 000 personer i Helsingborg för att rädda Öresundsmiljön. Ett av de angelägna

kraven var att den marinekologiska forskningen skall få finnas kvar vid Lunds universitet och få acceptabla arbetsvillkor.

Jag vill därför fråga utbildningsministern:

Vilka åtgärder är utbildningsministern beredd att vidta för att tillmötesgå dessa krav?

1988/89:21 av *Margó Ingvardsson* (vpk) till justitieministern om straffpåföljden för brott mot lagen om besöksförbud:

Fr. o. m. den 1 juli i år finns en lag om besöksförbud. Lagen har tillkommit då det blivit uppenbart att kvinnor som utsätts för misshandel och andra övergrepp behöver ett bättre skydd än vad hittillsvarande lagstiftning omfattat.

Den som bryter mot föreskrift om besöksförbud skall kunna dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Straffskalan medför att överträdelser av besöksförbud endast i undantagsfall kan medföra anhållande och häktning. Om kvinnan efter det att åtal väckts för överträdelse av besöksförbudet även i fortsättningen trakasseras står hon utan skydd intill dess att domen verkställs.

Med hänvisning till det anförda frågar jag justitieministern:

Kommer regeringen att föreslå skärpningar i nu gällande lagstiftning?

1988/89:22 av *Jan Strömdahl* (vpk) till kommunikationsministern om planerna på en civil flygplats i Tullinge:

Valresultatet i den del av Stockholmsregionen som berörs av funderingar på en ny trafikflygplats är mycket klargörande. Det finns en stark opinion mot flygplatslokaliseringen. Lokala miljökonsekvenser är det främsta skälet, men även en medvetenhet om det orimliga i att satsa både på en kraftig utbyggnad av snabba järnvägsförbindelser och på en kraftig utbyggnad av inrikesflyget.

Mot bakgrund av ovanstående frågar jag:

Är regeringen beredd att nu deklarerat att en flygplatslokalisering till Tullinge inte i någon form kan stödjas av staten?

1988/89:23 av *Ylva Johansson* (vpk) till bostadsministern om reglerna för bostadsanvisning:

Den bostadssituation som är verklighet för många ungdomar i dag är upprörande. Unga människor, som inte har förmögna föräldrar eller goda kontakter, hänvisas till ändlösa och tröstlösa bostadsköer. Samtidigt finns det bara i Stockholm tiotusentals lägenheter som står tomma. Det gäller dels lägenheter som företag, institutioner och organisationer använder som tillfälliga övernattningslägenheter, dels lägenheter som står tomma i väntan på ombyggnad, försäljning eller omvandling till bostadsrätter, dvs. bostäder som står tomma i spekulationssyfte.

Med nuvarande regler för bostadsanvisning kommer man inte åt dessa

lägenheter, och endast en mycket liten del av bostäderna förmedlas via bostadsförmedlingarna.

Jag vill därför fråga bostadsministern:

Vilka åtgärder tänker bostadsministern vidta för att snabbt göra fler bostäder tillgängliga för alla dem som står i bostadsköer, av vilka många är ungdomar?

1988/89:24 av *Berith Eriksson* (vpk) till statsrådet Bengt Lindqvist om utbyggnadstakten för barnomsorgen:

Senast 1991 har regeringen lovat att alla barn i förskoleåldern skall beredas plats i någon form av barnomsorg.

Mot bakgrund av ovanstående frågor jag statsrådet:

Kommer statsrådet att föreslå lagstiftning så att utbyggnadsmålet kan klaras till 1991?

1988/89:25 av *Elisabeth Fleetwood* (m) till justitieministern om viss porrklubbsverksamhet i Stockholm:

Med anledning av porrklubben Tabus reklammetoder ber jag att till justitieministern få ställa följande fråga:

Vilka åtgärder avser justitieministern vidta för att motverka den systematiska och medvetna nedskräpning som sker i samband med den i Stockholm belägna klubben Tabus motbudande och kvinnofientliga verksamhet?

1988/89:26 av *Hans Nyhage* (m) till försvarsministern om upphandlingen av militära uniformer:

Svensk tekoindustri har på uppdrag av försvarets materielverk (FMV) tagit fram ett tyg för den framtida militära uniformen, varvid mycket speciella kvalitetskrav varit ställda.

Inför upphandlingen har det av den svenska tekoindustrin framtagna och av FMV godkända tyget ställts till konkurrenters förfogande. Även om full parallellitet inte föreligger torde ingen kunna tänka sig att svensk försvarsindustri i övrigt skulle kunna behandlas på motsvarande sätt. Härtill kommer att konfektioneringen av uniformerna har förlagts till företag i utlandet.

Vill industriministern inför kammaren redovisa sin syn på upphandlingen av militära uniformer?

1988/89:27 av *Lars Leijonborg* (fp) till utbildningsministern om ett nytt anslags- och styrsystem för högskolan:

Regeringen har vid ett flertal tillfällen aviserat en proposition om ett nytt anslags- och styrsystem för högskolan. Behovet av en sådan reform har också understrukits av riksdagen och senast av riksdagens revisorer.

Jag vill fråga utbildningsministern:

När avser regeringen att lägga propositionen om ett nytt anslags- och styrsystem för högskolan?

1988/89:28 av *Anne Wibble* (fp) till finansministern om prisökningarna:

Priserna i Sverige stiger för närvarande i rask takt. Prognoserna pekar på mellan 5 och 6,5 % ökning av konsumentpriserna i år, kanske mer.

Även för nästa år är läget mycket oroande. Ju senare prognoserna kommer, desto högre prisökningar förutses. Mellan 6,5 och 7 % är nu den vanligaste siffran.

Finansministern har avvisat tanken på en finanspolitisk åtstramning för att dämpa prisökningarna. Statsrådet Johansson har avvisat den av finansministern tidigare framförda åsikten att sänkta marginalskatter skulle dämpa löneökningarna och därmed prisökningarna.

Jag vill därför fråga finansministern vilka, om några, åtgärder regeringen avser vidta för att få bukt med de alltför höga prisökningarna.

1988/89:29 av *Anne Wibble* (fp) till statsrådet Bengt K Å Johansson om pensionssparande i bank:

Hushållens sparkvot är negativ och sjunkande. För varje hundralapp i inkomst konsumeras för 103 kr. Det totala sparandet i Sverige är också för lågt, dvs. bytesbalansen visar underskott. En rejäl ökning av hushållens sparande skulle innebära att underskottet i bytesbalansen vändes till ett överskott.

Regeringen har i olika sammanhang talat positivt om värdet av att hushållen har ett eget sparkapital. De konkreta åtgärderna har emellertid motarbetat en sådan utveckling. De många och stora skattehöjningarna har inneburit påfrestningar för hushållen och en överflyttning av sparandet till den offentliga sektorn.

Nyligen har bankerna aktualiserat en ny form av sparande, nämligen pensionssparande i bank med villkor som liknar villkoren för sparande i pensionsförsäkringar.

Jag vill fråga statsrådet Johansson om regeringen kommer att vidta några åtgärder för att möjliggöra pensionssparande i bank.

1988/89:30 av *Anne Wibble* (fp) till statsrådet Bengt K Å Johansson om affärstiderna:

Riksdagens socialistiska majoritet beslöt i våras att en ny affärstidsutredning skulle tillsättas. Tanken är att affärerna skall förbjudas att vara öppna på lördag eftermiddag och kväll samt på söndagar. Kiosker och liknande försäljningsställen skall däremot få ha öppet även dessa tider. Men de får bara sälja vissa produkter.

Ett tidigare socialdemokratiskt förslag innebar följande

söndagstillåtet:

chips

socker

damstrumpor

kassettband

söndagsförbudet:

potatis

salt

herrstrumpor

grammofonskivor

Prot. 1988/89:3
5 oktober 1988

Meddelande om frågor

Meddelande om frågor

Direktiv till en ny affärstidsutredning lär sedan en tid tillbaka finnas klara på departementet. Enligt min mening är det en principiellt olämplig statlig klåfingrighet att lagstifta om när affärer får vara öppna. Konsumenterna bör själva få avgöra när de skall handla och vilka produkter de skall handla.

Jag vill därför fråga statsrådet Johansson vilka åtgärder han avser vidta för att garantera fortsatt fria affärstider.

1988/89:31 av *Anne Wibble* (fp) till finansministern om finansieringen av reformer och skattesänkningar:

Fr. o. m. den 16 augusti har finansministern och andra företrädare för socialdemokraterna hävdad att nya reformer och skattesänkningar inte behöver betalas.

Detta står i bjärt kontrast till vad finansministern hävdad i ett antal propositioner till riksdagen, senast i den reviderade finansplanen. Där sade finansministern att "Redan för 1989 bör dock en viss sänkning av inkomstskatten äga rum. --- Kravet på en stram finanspolitik gör att dessa skattesänkningar måste finansieras. Regeringen avser att återkomma till riksdagen dels med förslag om den närmare utformningen av 1989 års skatteskala, dels med förslag om höjd indirekt beskattning."

Finansministern har kallat resonemanget i den reviderade finansplanen för "ett grovt tankefel". Nu är emellertid valrörelsen över.

Jag vill därför fråga finansministern om han står fast vid att reformer och skattesänkningar inte behöver betalas.

1988/89:32 av *Lars Ernestam* (fp) till miljö- och energiministern om storskaligt skogsbruk längs fjällkedjan:

Den 14 juni i år avlog regeringen en framställan från Svenska naturskyddsföreningen om införande av en naturvårdsgräns för storskaligt skogsbruk längs fjällkedjan till skydd för värdefulla fjällnära barrskogar.

I Svenska naturskyddsföreningens enkät inför valet gav socialdemokraterna uttryck för motsatt uppfattning. Partiet sade där ja till en naturvårdsgräns. Det är angeläget att regeringen nu klarlägger sin uppfattning.

Jag vill därför fråga miljöministern:

Avser regeringen att ta några initiativ för en naturvårdsgräns för storskaligt skogsbruk längs fjällkedjan?

1988/89:33 av *Ulla Orring* (fp) till justitieministern om livsmedelskontrollen:

En av de viktigaste förutsättningarna för marknadsekonomin är att konsumenten kan välja den konkurrensmässigt bästa varan. Det handlar om både pris och kvalitet och därför behövs både kunskap och information.

Den mycket uppmärksammade kontrollen av datumfuskande företag i bl. a. Skåne påminner än en gång om att nuvarande lagstiftning snarast måste

ändras. Ty om en relevant information undanhålls konsumenten på grund av sekretessbestämmelser blir informationen felaktig. Det får inte vara så att lagen skyddar datumfuskarna.

Redan i maj svarade dåvarande justitieminister Anna-Greta Leijon på en fråga från mig att hon var beredd att göra en analys av nuvarande förhållanden som eventuellt kunde leda till en lagändring.

Min fråga till justitieministern är:

När kan konsumenten räkna med att få fullständig information om de resultat som framtida livsmedelskontroller kan leda till och därmed en lagändring, eftersom nuvarande regler skyddar företaget på konsumentens bekostnad?

1988/89:34 av *Barbro Sandberg* (fp) till kommunikationsministern om ytterligare handikappanpassning av SJ:s vagnar:

I dagstidningarna har vi under den senaste månaden kunnat läsa om SJ:s satsningar på affärsfolk, nu senast med invigningen av SJ:s nya "lyxsov-vagn".

Ungefär samtidigt visades i TV när en rullstolsbunden man skulle åka tåg. Med mycken möda och risk för olycka kunde mannen i fråga lyftas ombord.

Jag vill därför fråga kommunikationsministern:

Avser regeringen att vidta några ytterligare åtgärder för att främja handikappanpassning av SJ:s vagnar?

1988/89:35 av *Lars Ernestam* (fp) till miljö- och energiministern om skogsbruket längs fjällkedjan:

I början av juni avslag riksdagens majoritet ett motionskrav från folkpartiet om att 1 % av den produktiva skogsmarken nedanför fjällkedjan skall undantas från skogsbruk. I denna majoritet ingick socialdemokraterna. Litet senare gav samma parti motsatt besked i Svenska naturskyddsföreningens enkät inför valet. Det är angeläget att regeringen nu klargör sin uppfattning.

Jag vill därför fråga miljöministern:

Avser regeringen att vidta några åtgärder för att uppnå det enprocentsmål regeringspartiet uttalat sig för i Svenska naturskyddsföreningens enkät?

1988/89:36 av *Viola Furubjelke* (s) till försvarsministern om sambandscentralen i Gryt:

Sambandscentralens i Gryt vara eller inte vara har diskuterats flera gånger i kammaren. Riksdagen beslutade dock efter förslag från skatteutskottet, betänkande 1986/87:25, att sambandscentralen i Gryt skulle hållas öppen dygnet runt och beviljade 800 000 kr. för driften.

Ärendet har nu åter blivit aktuellt med anledning av att den nya kustbevakningen har lagt fram sina anslagsäskanden inför nästa budgetår. I framställningen finns inte upptaget några medel för sambandscentralerna,

vilket har skapat stor oro i första hand bland den bofasta skärgårdsbefolkningen men också bland de fem anställda vid sambandscentralen.

Sambandscentralen betyder oerhört mycket för den bofasta befolkningen i skärgården och för möjligheten att upprätthålla åtskilliga samhällsfunktioner. När riksdagen förra året beslöt att sambandscentralen i Gryt skulle hållas öppen dygnet runt innebar detta rimligen att riksdagen därmed gav förord för att sambandscentralen i Gryt bör få finnas kvar även i framtiden.

Jag vill därför fråga försvarsministern:

Kan skärgårdsbefolkningen, båtfolket och personalen vid sambandscentralen i Gryt räkna med att sambandscentralens verksamhet får fortgå i enlighet med riksdagens intentioner?

1988/89:37 av *Birgitta Hambraeus* (c) till miljö- och energiministern om rening av utsläpp från Vallviks massafabrik:

Greenpeace har lämnat ett förslag till regeringen om att göra Vallviks pappersmassefabrik till en mönsterfabrik.

Situationen i Östersjön kräver omedelbara åtgärder. Vallviks ambitioner är, enligt Greenpeace analyser, alldeles för låga i förhållande till kraven i vårens riksdagsbeslut om miljön.

Staten måste föregå med gott exempel och handla snabbt.

Greenpeace föreslår bl. a. ett slutet blekeri 1992, omgående stopp för blekning av hygienprodukter, högeffektiv anaerob eller likvärdig rening 1990, bästa tekniskt möjliga rökgasrening 1990, optimering av råvaruanvändningen och minimering av miljöfarliga kemikalier.

Staten bör ta sitt ägaransvar och tillskjuta investeringskapital om så erfordras.

Jag vill fråga statsrådet:

Kommer regeringen att göra Vallvik till en mönsterfabrik?

1988/89:38 av *Kjell Dahlström* (mp) till bostadsministern om den regionala samhällsutvecklingen:

Under ett par decennier, fram till början av 80-talet, utvecklades i Sverige, både politiskt och vetenskapligt, goda kunskaper om regional utveckling och behovet av regional balans för en sund samhällsutveckling. Aktörer var exempelvis framstående forskare vid kulturgeografiska institutioner, arkitekter och politiker. Riksbankens jubileumsfond stod för stora anslag för forskning kring urbaniseringsprocessen. Expertgruppen för regional utredningsverksamhet, ERU, Sekretariatet för framtidsstudier, Nordiska institutet för samhällsplanering och Föreningen för samhällsplanering är andra exempel på organisationer som deltog i debatten om samhällets planering, då på 70-talet.

En samstämmig uppfattning var att vi behöver en mycket medveten regional planering i och av Sverige för att klara de uppenbara balansbrister som uppstår mellan norr och söder och mellan storstad och landsbygd.

Dagens aktörer tycks ha glömt mycket av den klokskap som präglade 70-talsdebatten om samhällsplaneringen. Nu planeras för en hejdlös utveck-

ling i området mellan Stockholm och Uppsala, liksom i våra andra storstadsområden. Den här "planeringen" skapar i dag oerhörda motsättningar på alla plan i vårt samhälle.

Är statsrådet medveten om dessa motsättningar? Har regeringen någon ambition att stoppa den sneda regionala utvecklingen i dagens Sverige?

1988/89:39 av *Ragnhild Pohanka* (mp) till statsrådet Georg Andersson om arbetstillstånd för asylsökande:

Flyktingar som väntar på asyl i Sverige lever under en oerhörd press på grund av tidigare upplevelser och av osäkerhet inför framtiden. Sysslösheten och känslan av att ligga Sverige till last ökar de psykiska och fysiska problemen.

Varför kan de inte få arbete hel-, halv- eller deltid under denna ofta långa väntetid? De skulle ju på detta sätt också kunna bidra till sin egen försörjning.

1988/89:40 av *Eva Goës* (mp) till miljö- och energiministern om informationen rörande cesiumhalten i vilt m. m.:

Drygt två år efter Tjernobyli förvånas experter över de höga värdena av cesium 137 som uppmäts i rådjur och renar och även i svampar och bär.

Någon ny information har inte gått ut till hushållen i de mest drabbade områdena med redovisning av cesium, strontium och om "hot spots".

Vilka åtgärder ämnar Birgitta Dahl vidta för att informera om ovanstående, och vilka åtgärder planeras för att minimera intaget av cesium och strontium?

1988/89:41 av *Paul Ciszuk* (mp) till jordbruksministern om verksamheten vid köttbesiktningsbyråerna:

Förslag finns från utredare och andra om att verksamheten vid våra köttbesiktningsbyråer skall upphöra, och att all slakt för avsalu därmed skulle tvingas till s. k. kontrollslakterier. Vissa skäl talar för en sådan förändring, men i dagsläget skulle den starkt försvåra utvecklingen av alternativt lantbruk.

Vilka möjligheter ser jordbruksministern till att vi får behålla den s. k. "byråslakten" i väntan på bättre modeller?

1988/89:42 av *Gösta Lyngå* (mp) till kommunikationsministern om förbud mot flygtransporter av radioaktivt material:

Just nu drar människor i stora delar av världen en lättnadens suck. Spillran av den sovjetiska satelliten Cosmos med en kärnkraftsreaktor ombord kommer förmodligen inte att störta än på tio år. Så gynnsam är nämligen dess bana. Hot av denna typ är allvarliga på grund av de konsekvenser som ett haveri i atmosfären kan innebära, och genom det faktum att ingen kan

påverka utgången. Man hoppas bara att olyckan sker någon annanstans än i ens egen bakgård.

Min fråga gäller risker som kan påverkas, nämligen de som orsakas av flygtransport av radioaktivt material. Ett exempel är den transport av plutonium, som har planerats ske från Frankrike till Japan; det gäller japanskt kärnkraftsavfall som alltså upparbetats. Förutom att det kan ske en olycka med utspridning av radioaktivt material i luften, finns risken för kapning av sådana plan med deras åtråvärda last. Konsekvenserna drabbar även länder som inte kan vara med i beslutsprocesserna om transporter. Det är märkligt att många länder, däribland Sverige, inte explicit förbjuder denna typ av transporter i sina luftrum.

Jag vill därför fråga kommunikationsministern:

Bör Sverige acceptera flygtransporter av stora mängder radioaktivt material?

Bör inte Sverige arbeta för ett internationellt avtal som förbjuder flygtransporter av ovan nämnda typ?

1988/89:43 av *Kent Lundgren* (mp) till statsministern om politiska överläggningar i vissa överlevnadsfrågor:

Trafiksituationen i Bohuslän behöver åtgärdas – t.ex. genom sänkt hastighet, hårdare trafikövervakning och förbättrade åtgärder för norra E 6-an – från Stora Höga och upp till Svinesund.

Det påbörjade motorvägsbygget är dock inte "rätt åtgärd" enligt min uppfattning, eftersom detta ökar såväl omfattningen som hastigheten på miljöförstörelsen i Bohuslän – både till lands och till sjöss – och denna bedöms redan så allvarlig, att invånarna själva anser den vara en omfattande miljökatastrof. Även Birgitta Dahl har medgett att projektet är förkastligt, med tanke på den miljökunskap och den miljöpolitik som socialdemokratin i dag anser sig företräda.

Den prioritering av de gröna frågorna som demonstrerades av väljarna såväl i Bohuslän som i övriga Sverige – bl. a. genom att man gav miljöpartiet de gröna ett starkt stöd och genom att man också gav ökad styrka åt vpk och centern samt att man gav socialdemokratin ett förlängt förtroende – tolkar jag som en uttrycklig önskan från väljarna att prestige och revirtänkande skall upphöra i överlevnadsfrågorna och ersättas av ett ödmjukt samarbete över såväl parti- som blockgränserna.

Stort statsmannaskap är enligt min uppfattning att kunna erkänna ett felaktigt handlande och att kraftfullt medverka till dess rättelse.

Om statsministern delar dessa tolkningar, så vill jag fråga om det i så fall är möjligt att gemensamt sitta ner och förutsättningslöst diskutera ett eventuellt stopp för det pågående motorvägsbygget mellan Stora Höga och Ljungskile, liksom andra vitala överlevnadsfrågor.

1988/89:44 av *Anna Horn af Rantzien* (mp) till utrikesministern om stöd åt esternas motstånd mot fosforitbrytning i norra Estland:

Prot. 1988/89:3
5 oktober 1988

Meddelande om frågor

Från centralt håll i Sovjet planeras en omfattande fosforitbrytning i norra Estland, som om den förverkligas kommer att sänka grundvattnet och kraftigt förorena både yt- och grundvatten.

Helt i strid mot Helsingforsavtalet (Östersjökonventionen) kommer Östersjön att tillföras vatten bemängt med bl. a. fosfor, radioaktiva ämnen och tungmetaller, som ytterligare stressar det hårt ansträngda växt- och djurlivet i vårt gemensamma hav.

Vill Sveriges regering kraftfullt stödja esterna i deras motstånd mot den planerade fosforitbrytningen?

1988/89:45 av *Hans Leghammar* (mp) till miljö- och energiministern om miljölagstiftningen:

I valrörelsen har SNF utfrågat partierna i olika miljöfrågor.

I frågan om miljölagstiftningen svarade alla partier inkl. regeringspartiet att lagen skall stå i relation till vad naturen verkligen tål.

När avser regeringen att detta vallöfte skall vara verkställt, och vilka delmål är uppställda?

1988/89:46 av *Claes Roxbergh* (mp) till kommunikationsministern om nya pendeltågslinjer till Göteborg:

Göteborg kvävs i avgaser. 90 % av luftföroreningarna som en göteborgare inandas kommer från biltrafiken. Den största trafiktillväxten sker över kommungränsen. Pendeltågstrafik på de befintliga järnvägslinjerna är nödvändig för att biltrafiken och därmed luftföroreningarna skall kunna begränsas.

Jag vill därför fråga statsrådet om han är beredd att omedelbart skapa möjlighet för nya pendeltågslinjer till Göteborg.

1988/89:47 av *Anita Stenberg* (mp) till socialministern om bedömningen av biverkningar från dentala material:

Vill statsrådet Gertrud Sigurdsen medverka till att patienter med symtom på biverkningar från dentala material får en seriös bedömning och behandling av sina besvär samt att forskning för att få fram ofarliga tandlagningsmaterial starkt prioriteras?

1988/89:48 av *Per Gahrton* (mp) till statsministern om vapenexporten:

Inför den första rättegången om de ökända vapensmugglingarna från Sverige till förbjudna länder har en av de åtalade framträtt och hävdats dels att det är tullens agerande som skadat Sveriges internationella anseende, dels att regeringen hela tiden varit medveten om vad som förevarit. Att vapensmugglingarna allvarligt har skadat Sveriges fredstrykte torde stå klart för var och en

som följer utländsk massmedia och upprätthåller kontakter med utländsk samhällsdebatt. Däremot är det inte klart vare sig att regeringen är medveten om lägets allvar eller att den är beredd att vidta nödvändiga åtgärder för att återupprätta Sveriges goda rykte som fredsnation.

Mot denna bakgrund vill jag fråga statsministern:

Inser statsministern att Sveriges internationella fredstrykte i dag är så dåligt att detta måste betraktas som det största hotet mot Sveriges säkerhet?

Vilka åtgärder är statsministern beredd att vidta för att inför svenskarna och omvärlden bevisa att regeringen vill att Sverige skall vara känt, icke som vapenmånglarnation, utan som fredsmäklarnation?

1988/89:49 av *Inger Schorling* (mp) till miljö- och energiministern om gränsvärde för strontium i livsmedel:

Gävleborgs län är ett av de områden som drabbats värst av radioaktivt nedfall efter kärnkraftsolyckan i Tjernobyli. De höga halter av cesium 137 som uppmäts i svamp, bär, älg och rådjur den senaste tiden har överraskat även de mest sakkunniga på området.

De mer omfattande mätningar som gjorts har gällt cesium 137, för vilket också gränsvärdena i livsmedel fastställts.

Strontium har uppmäts i mycket liten omfattning.

Med tanke på att strontium har betydligt längre halveringstid än cesium 137, och dessutom huvudsakligen drabbar skelettet, är min fråga:

Varför finns inget gränsvärde för strontium i livsmedel?

1988/89:50 av *Jill Lindgren* (mp) till miljö- och energiministern om biltrafiken i storstadsområdena:

Det finns för närvarande – sedan i maj – en kommitté som samlar underlag om begränsning av trafikens hälso- och miljöeffekter i storstadsområdena.

Den 8 september beslutade regeringen föreslå att denna kommitté också skulle utreda vilka lagändringar som behövs för att "kommunerna skall kunna fatta beslut om åtgärder som förbjuder eller inskränker biltrafiken vid speciellt svåra luftföroreningssituationer". Detta kunde statsrådet meddela göteborgsborna vid sitt besök där för några veckor sedan.

Eftersom biltrafiken alltid orsakar hälso- och miljöproblem (utöver trafikstockningar o. d.) och förhållandena är olika från kommun till kommun, som var och en kan ha egna förslag till lösningar, vill jag veta:

Är miljöministern villig att medverka till att *varje* kommun – inte bara storstäderna – får generell rätt att i fortsättningen själv bestämma när och hur man skall agera för att minska bilresandet i området – även med avgifter typ biltullar o. d. – *innan* luften blir hälsovådlig för dem som bor eller vistas där?

1988/89:51 av *Carl Frick* (mp) till jordbruksministern om gifthanvändningen i svenskt jordbruk:

Under valkampanjen 1985 lovade dåvarande jordbruksministern Svante Lundkvist att gifthanvändningen i jordbruket skulle halveras inom fem år. Tre

av dessa fem år har gått, och av tillgänglig statistik från SCB kan vi utläsa att de använda mängderna har minskat högst obetydligt. Till detta kommer att de använda gifternas giftighet har ökat. Vi får nu rapporter om att jordbruksgifter finns i dricks- och grundvatten i halter som ligger långt över de värden som WHO rekommenderar.

Min fråga till statsrådet är:

Vad avser regeringen att göra för att se till att dricksvatten befrias från risken att innehålla jordbruksgifter?

1988/89:52 av *Lars Norberg* (mp) till miljö- och energiministern om offentliggörande av avtal om export av kärnkraftsavfall:

Svensk kärnkraftsindustri har med statsmakternas tillstånd och medverkan bedrivit byteshandel med den tyska kärnkraftsindustrin. Sålunda har den svenska industrin tagit ansvaret för 25 ton s. k. MOX-bränsleavfall mot att tyskarna övertagit ansvaret för det svenska avfall som transporteras till La Hague i Frankrike för upparbetning och plutoniumframställning. Med hänsyn till dessa avfallsmängders extrema giftighet, långsamma avklingning och dess begärlighet som råvara för atombomber sträcker sig detta ansvar minst 100 000 år framåt i tiden.

Det är enligt min mening moraliskt helt oförsvarbart att påbördade kommande generationer ett sådant ansvar. Detta har dock redan skett genom driften av kärnkraftverken och de avtal om avfallet som slutits. I denna situation borde det stå helt klart att det också är moraliskt oförsvarbart gentemot kommande generationer att detta ansvar påläggs dem genom hemliga avtal, som motiveras av affärshemligheten, dvs. vinstintressen.

Är statsrådet beredd att verka för att avtalen blir offentliga?

1988/89:53 av *Elisabet Franzén* (mp) till kommunikationsministern om kostnaden för motorvägsbygget Stenungsund–Uddevalle:

Regeringen uppdrog den 24 januari 1985 åt vägverket att projektera och upprätta arbetsplaner för att bygga motorväg från Stenungsund till Uddevalle. I underlaget fanns en färsk kostnadsberäkning på 450 milj. kr. gjord av vägdirektören i O-län.

Ett och ett halvt år senare beräknas kostnaden till 780 milj. kr. och den samhällsekonomiska förlusten till 421 milj. kr. i en PM från vägverket i Borlänge daterat den 24 oktober 1986.

Efter ytterligare ett halvår, under våren 1987, publicerade vägverket en rapport, Väg E 6 Lokaliseringsstudie Forshälla–Svinesund, med underlag för en kostnadsberäkning på lägst 980 milj. kr.

Vilken är den aktuella kalkylen på kostnader och samhällsekonomisk förlust för motorvägsbygget Stenungsund–Uddevalle?

Hur dyr får denna motorväg bli och hur stor samhällsekonomisk förlust kan regeringen acceptera utan att avbryta byggandet?

1988/89:54 av *Åsa Domeij* (mp) till jordbruksministern om högre avgifter på konstgödselkväve m. m.:

Meddelande om frågor

Inom svenskt jordbruk används stora mängder insatsmedel som t. ex. konstgödselkväve och kemiska bekämpningsmedel för att uppnå höga skördar. Detta orsakar svåra miljöproblem samt dålig resurshushållning.

Jordbruket har problem med en dyr överskottsproduktion av bl. a. vete. Regeringen har genom olika åtgärder försökt minska den areal som använts för produktion av mat.

Överskottsproduktion gör det lättare att minska användningen av konstgödselkväve och kemiska bekämpningsmedel, eftersom vi då borde kunna acceptera en lägre skördenivå. Användningen av insatsmedlen kan minskas genom avgifter som återförs till bönderna, t. ex. i form av arealbidrag.

Är regeringen beredd att lägga så höga avgifter på konstgödselkväve och kemiska bekämpningsmedel att användningen minskas kraftigt?

Om svaret är ja, är regeringen beredd att återföra de pengar man får in på avgifterna till bönderna?

1988/89:55 av *Roy Ottosson* (mp) till miljö- och energiministern om skyddet av naturskog:

En huvudfråga för den ideella naturvården i Sverige har sedan mycket länge varit att få till stånd ett tillräckligt skydd av naturskog. Inventeringar som genomförts av myndigheterna under 80-talet visar att behovet av skydd för urskogsliknande områden är akut, särskilt i södra Sverige.

En samlad miljöörelse kräver att minst 1 % av den produktiva skogsarealen avsätts som strikt skyddade reservat. Med nuvarande anslagstilldelning skulle det dröja minst 50 år för att uppnå enprocentsmålet, vilket med största sannolikhet innebär att målet aldrig uppnås, eftersom nu gällande skogsvårdslag tvingar skogsägarna att avverka de skyddsvärda skogarna. Detta sker för övrigt redan.

Med hänsyn till att socialdemokratiska företrädare under valrörelsen ofta har hävdats att regeringen numera skall "ta krafttag för miljön" ställer jag följande fråga till miljöminister Birgitta Dahl:

Vill statsrådet medverka till att minst 1 % av landets produktiva skogsareal avsätts som strikta reservat, och när kan detta mål i så fall uppfyllas?

1988/89:56 av *Agne Hansson* (c) till finansministern om tullstationen i Västervik:

Som en följd av regeringens besparingsförslag hotas flera tullstationer av nedläggning. Det gäller bl. a. tullstationen i Västervik. En nedläggning av tullstationen i Västervik skulle få katastrofala följder och slå hårt mot både hamnverksamheten och näringslivet.

Även ur besparingssynpunkt kan en nedläggning ifrågasättas. De långa avstånd som finns i Kalmar län skulle i stället leda till fördyringar vid en eventuell nedläggning och avbemannning i Västervik.

Det kan inte anses vara rimligt att besparingar i ett ur regionalpolitisk

synpunkt hårt utsatt område skall få denna effekt. Därför krävs klara besked från regeringen omgående för att den planerade omorganisation som tullverket arbetar med inte skall få dessa konsekvenser.

Jag vill därför fråga:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att förhindra att regeringens sparnit resulterar i indragning av tullstationen i Västervik?

Prot. 1988/89:3
5 oktober 1988

Meddelande om frågor

11 § Kammaren åtskildes kl. 09.09.

In fidem

BENGT TÖRNELL

/Gunborg Apelgren